

СОЦИОЛОГИЧЕСКИ ЕКИП НА ИНСТИТУТА ЗА МОДЕРНА ПОЛИТИКА

ДОКЛАД

за социологическо проучване на общественно-
политическите нагласи

Обществените нагласи по време на студентски протести

Ноември, 2013
София

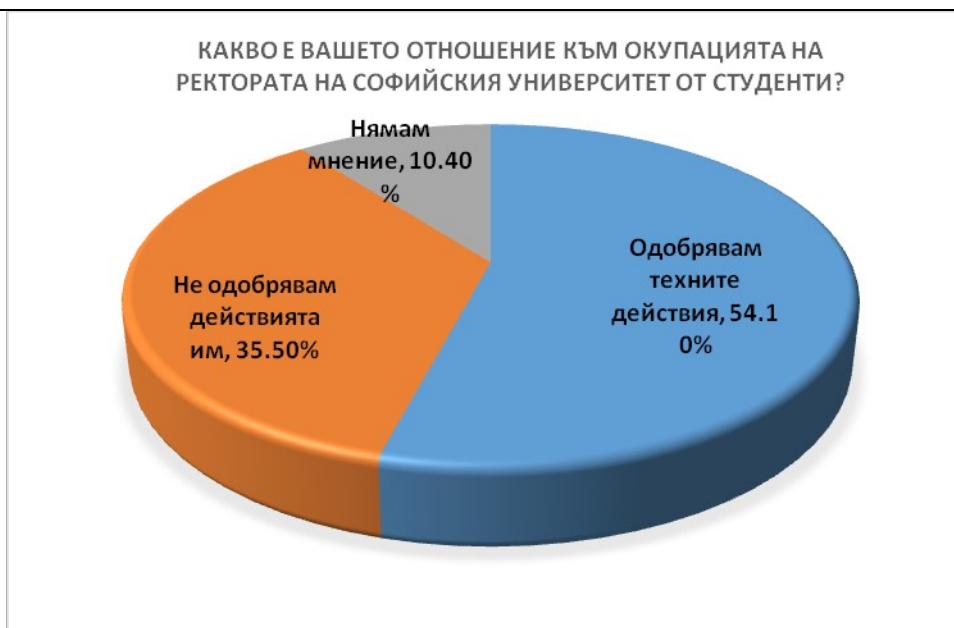
ПАСПОРТ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Настоящото проучване е проведено в периода 01-10 ноември 2013 г. Реализирана е национална извадка на пълнолетното население (18+), която възпроизвежда параметрите на генералната съвкупност. Общият обем на извадката е 1022 лица. Информацията е получена чрез телефонни интервюта (CATI)

I. Общественото мнение за студентските протести:

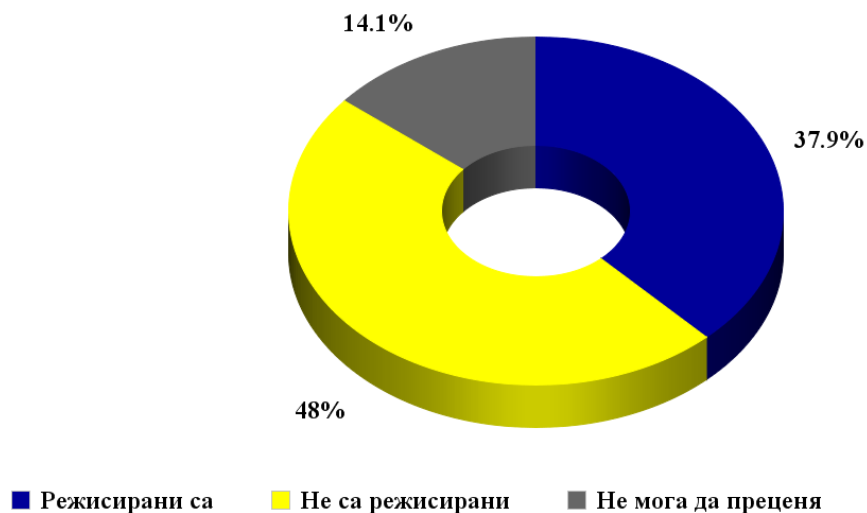
На фона на продължаващите студентски протести, които започнаха от окупирането на Софийския университет, зададохме на респондентите въпроса одобряват или не действията на студентите в Алма матер? Повече от половината - 54.1%, посочват, че одобряват техните действия. А 35,5% е дялът на респондентите, които заемат противоположната позиция, тоест не одобряват окупацията на университета.

Данните свидетелстват, от една страна, за наличието на висока обществена подкрепа за крайните протестни форми, предприети от част от студентите, окупирали Ректората на СУ. От друга страна те показват, че окупацията се е превърнала в един от въпросите, които разделят и поляризират общественото мнение.

Друг съществен въпрос, който се дискутира и полага разделителна линия спрямо подкрепящите протеста на студентите и хората, които не са съгласни с него, е въпросът дали протестът е режисиран. На твърдението: „Протестите на студентите са режисирани“ 37.9 % от анкетираните смятат, че окупацията е дирижирана от външни за студентската общност фактори, докато 48 % смятат действията на студентите, включили се в окупацията, за самостоятелни и неповлияни от външни сили и среди. Висок е процентът на колебаещите се между тези две крайни позиции – 14.1 % от анкетираните не могат да преценят какво стои зад действията на студентите.

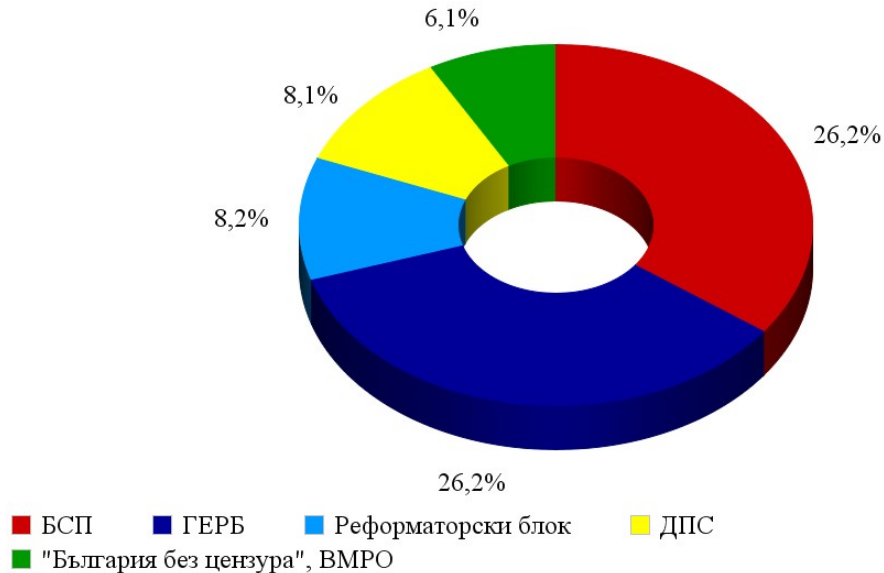
Смятате ли, че студентските протести са режисирани от външни за тях фактори?

ii. „За кого бихте гласували, ако изборите са днес?“ - Паритет между БСП и ГЕРБ, общо пет политически сили в НС

Равенство между БСП и ГЕРБ, и общо пет формации в парламента при 60.6% гласуващи. Така изглежда парламентарната конфигурация според декларираните политически предпочитания на респондентите към момента на проучването. На базата на тази изборителна активност (преизчислени през 60,6% гласуващи), нагласите регистрирани от електоралния въпрос „За кого бихте гласували, ако изборите са днес?“, показват, че пет политически сили биха получили парламентарно представителство - **БСП – 26.2 %; ГЕРБ – 26.2 %; Реформаторски блок – 8.2% ; ДПС – 8.1 % ; „България без цензура“, ВМРО – 6.1 %**

За кого ще гласувате, ако изборите са днес?

В последните изследвания неизменно беше регистрирана малка преднина на БСП пред бившите управляващи от ГЕРБ. Данните от настоящето изследване обаче сочат на практика изравнени позиции между двете водещи политически сили. Това се дължи не толкова на ръст на ГЕРБ, колкото на лек спад в доверието към БСП. Факторите, обуславящи този спад, вероятно са свързани с разразилия се по време на провеждане на изследването корупционен скандал с Христо Бисеров, хвърлил сянка върху управляващата конфигурация, както и цялостното обществено напрежение и ескалацията на антиправителствените протести. Във всички случаи трябва да се има предвид, че „моментната снимка“, която представлява изследването, и силната поляризация на общественото мнение, на този етап не могат да бъдат основание да се твърди, че има устойчиви тенденции на спад или растеж в подкрепата за БСП и ГЕРБ.

Резултатите от проучването сочат, че две от формациите, които понастоящем не са представени в парламента, биха получили депутатски места, ако изборите се провеждаха към момента на изследването. Това са Реформаторският блок и новосъздаденото движение на Николай Барекков „България без цензура“ заедно с ВМРО (двете формации публично заявиха общи позиции и единодействие). От сегашните парламентарни партии под границата на парламентарното представителство към момента на провеждане на изследването остава „Атака“ – 1.3% от респондентите. Извънпарламентарната НФСБ пък получава подкрепата на 1.9 % от респондентите. И двете националистически формации обаче запазват шансове да преодолеят изборната бариера.

От останалите политически формации, които се явиха в последните парламентарни избори, изследването регистрира наличието на електорална подкрепа за

непартийното Движение „Модерна България“ – 0.9 % и партията на Светльо Витков „Глас народен“ – 0.8 % от анкетираните.

Като цяло наблюдаваме ерозия на партийния модел на прехода и липсата все още на ясна алтернатива на статуквото.

III. Потенциална подкрепа за нови политически формации:

В изследването беше тестван и обхватът на потенциалната подкрепа, която биха могли да достигнат нови политически проекти. На въпрос за кого от новите политически субекти, които се учредиха наскоро или са заявили, че ще се учредят, бихте дали гласа си, данните са следните:

Прави впечатление ръстът, който бележи движението „България без цензура“ с лидер Николай Бареков. Ако в предишното изследване, в отговор на същия въпрос, 5 на сто от анкетираните декларираха подкрепа за тази формация, то в настоящето подкрепата нараства с още близо 10%. В това отношение движението на Бареков изпреварва Реформаторския блок, за който потенциална подкрепа декларират 12,5% от респондентите.

Нарасналата популярност на „България без цензура“ би могла да се обясни с повишената публична активност и провежданите в различни градове телевизионни формати „България без цензура“, които дават допълнителна гласност на инициативи и позиции на организацията.

Изследването регистрира и потенциална подкрепа от 7.2% за партия „Обединена България“ на Илияна Раева, което е изненадващо на фона на липсата на значима политическа активност на тази формация. Хипотезата е, че симпатията към тази

партия, декларирана от анкетираниите, се дължи по-скоро на подходящото наименование, отколкото на подкрепа за нейни послания или лидерство. Партията БАСТА на отделните се от ГЕРБ Мирослав Найденов и Емил Димитров регистрира потенциал от 1.9%.

Повече от половината от анкетираниите (59.1%) обаче не разпознават в посочените нови формация политическа алтернатива, която биха подкрепили.

IV. Отношение към ролята на президентската институция:

Повече от половината от анкетираниите – 51.2% смятат, че президентът на републиката Росен Плевнелиев не изпълнява отредената му от Конституцията роля на обединител на нацията. На обратното мнение са 42,8%, а 6 на сто не могат да преценят. В условията на подчертано обществено разделение по основни политически въпроси на деня, хипотезата е, че активната съпричастност на държавния глава към антиправителствените протести и липсата на достатъчно знаци за еманципирането му от партията, която го номинира за президентския пост – ГЕРБ, са факторите, които определят доминиращите нагласи, че Росен Плевнелиев не съумява да изпълни със съдържание основната конституционна функция на държавния глава да олицетворява единството на нацията, т.е. да бъде надпартиен институционален фактор, който е в състояние да генерира търсене на национално съгласие по основните проблеми на нацията.

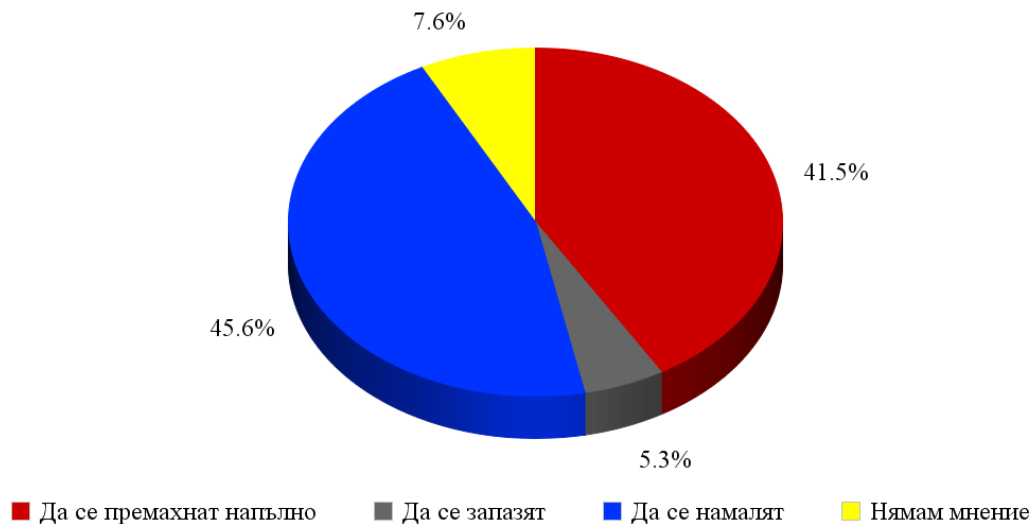

V. Отношение към други идеи за управленски реформи, лансирани напоследък в публичното пространство:

- **Реформа на финансирането на политическите партии:**

В контекста на обсъжданията на държавния бюджет за 2014 г., в проучването беше поставен въпроса за отношението на респондентите към държавното субсидиране на политическите партии. Според преобладаващото мнение на анкетирания е необходима промяна във финансирането на партиите. Мненията за посоката на тази промяна се разделят между пълното премахване на държавните субсидии, което се подкрепя от 41,5% от респондентите и намаляването на субсидиите – 45,6% от анкетирания. Запазването на действащия модел на субсидиране на партиите се подкрепя от 5,3 % от респондентите.

Какво е отношението ви към държавните субсидии за партиите?

- **Въвеждане на военно обучение в средните училища:**

Друг въпрос лансиран в последно време в публичното пространство е дали да се въведе военно обучение в средното училище. 69,2% от анкетирания заявяват подкрепа за идеята, а 25,7 % не я подкрепят. 5,1 % от респондентите не изразяват отношение в едната или другата посока.

- **Демографската криза - институционални решения:**

Държавата има нужда от стратегия и институционален подход на най-високо правителствено за решаване на демографската криза. На въпрос – „**Необходимо да има специално министерство на демографската криза?**“, 44.7 % от респондентите смятат, че е необходимо създаването на министерство, 41,8% не намират тази идея за целесъобразна, а 13,4 % нямат свое становище по поставения въпрос.

